

Pápar skulu gjalda meira

Pápar og fráskildir menn skulu ikki fáa stuðul til upphaldspening longur, sambært uppskoti frá Landsstýrinum

RIGMOR DAM

Upphaldspeningur er tann upphædd, sum ein persónur (sum oftast maðurin), eftir hjúnarskilnað, verður álagdur at rinda til fyrrverandi konuna og til børn undir 18 ár. Vanliga nevnt konupengar og barnapengar.

Higartil hevur tað verið soleiðis, at maðurin hevur fingið endurgoldið 50% av upphæddini í stuðuli úr landskassanum. Á tingfundinum hósdagin varð 1. viðgerð av uppskoti frá Karsten Hansen, landsstýrismanni í fíggiarmálum, um at strika hesa stuðulslóð, soleiðis at full upphædd skal gjaldast.

Samstundis verður upphaldspeningurin hjá ávíkavist børnum og fyrrverandi hjúnarfelaga, við hesum uppskoti, skattafríur.

Sambært viðmerkingunum til uppskotið, hevur henda broyting sostatt ongá eyka útreiðslur við sær hjá landskassanum.

Í ella uttanfyri hjúnarband

Javnaðarflokkurin var sera ónøgður við áttanina hjá landsstýrinum. Jóann-

es Eidesgaard segði, at hetta nokk er størsta skattahækk- ing vit nakrantíð hava sæð, hjá einum einstøkum bóli í samfeagnum.

Uppskotsstíllarin Karsten Hansen úr Tjóðveldisflokk- inum segði, at hann ikki dugdi at siggja, hví man skal upprioritera tað, at man ikki býr saman við børnum sínum.

Jenis av Rana úr Mið- flokkinum var samdur og segði, at tað ikki kann vera rætt, at man ikki røkir skyldur sínar sum upphald- ari, og at man skal javnstilla upphaldarar. Tvs. teir sum liva innanfyri hjúnarlagi og teir sum liva uttanfyri. Also, teir sum eru rýmdir frá sín- um skyldum.

Kristian Magnussen úr Javnaðarflokkinum segði, at tað tykist sum at lands- stýrið her hevur funnið sær eitt stað at spara, har tey sum verða rakt av sparing- unum kanska ikki hava hug at gera vart við hvørtí tey eru. Tí tað er ikki so popu- lert at skilja við, at man er dømdur til at gjalda barna- pening og konupengar. Hann legði afturat:

– Lat okkum taka eitt dømi. Um ein maður er á- lagdur mánaðarlíga at rinda

5.000 kr. í konupeningi og 2.000 kr. í barnapeningi, tilsamans 7.000 kr., so skal hann, sambært upp- skotinum hjá landsstýr- inum, forvinna 14.000 kr. fyri at kunna gjalda; í mun til í dag, har hann fær 50% av teimum 7.000 kr. endurgoldið. Í hesum døminum skal upphald- arin gjalda 3.500 kr. meira um mánaðin. Hetta ger tað ógjøriligt at skapa sær eina rimuliga tilveru aft- aná hjúnarskilnað. Tað leggur upp til spekulati- on og tað ger, at landið aftur fer at sita eftir við rúgvu- smiklum eftirstøðum.

Bjarni Djurholm úr Fólkaflakkinum segði, at hann var samdur við landsstýrismanninum, um at tey, sum eiga børn utt- anfyri hjúnarband, skulu gjalda og ikki hava størri ágóðar enn tey sum eiga børn í hjúnarbandi. Men, legði hann afturat, tað eru hóast alt nøkur, sum koma fyri hjúnarskilnað, og tey koma at verða fyri stórum vanbýti um so er, at man fremur hesa lógina einsíð- ugt.

Uppskotið varð beint í fíggiarnevndina.

Ikki fleiri túrar til Suðuroyar enn

– Jáltanin verður hækkað í 1998 við kr. 350.000, so »Smyril« kann gera tveir túrar meira um vikuna á Suðuroyarfar- leiðini, har annar verður sigldur á Vág, stóð m.a. í upp- skotinum hjá Hendrik Old, sum hann legði fyr tingið vegna Javnaðarflokkin tann 27. oktober í ár. Meirilutin í Fíggi- arnevndini, sum nú er komin við áliti, metir, at uppskotið kemur at forða fyr eini heildarloysn

ÓLAVUR Í BEITI

Í viðmerkingunum til uppskotið, sum Hendrik Old legði fyr tingið vegna Javnaðarflokkin tann 27. oktober, sigur javnaðartingmaðurin, at í fíggiarløgtingslógini fyr 1998 er játtað 1 mió. kr. til »Stuðul til útoygg- are«.

– Landsstýrið legði í vár fram lógaruppskot, um hvussu játtanin skal umsítast, men av tí, at val varð útskrivað, fall lógaruppskotið burtur, visir Hendrik Old á.

Óg nú so langt er liðið út á árið, uttan at lógar- reglur eru gjørdar um umsting av játtanini, er tað at Javnaðarflokkurin at leggja lógaruppskot fyr tingið hesum við- vikandi.

Ikki alt búið

– Játtanin verður ikki øll brúkt í 1998, og mælt verður tí til, at lækka játt- anina til hesa høvuds- konto við kr. 350.000 og

flyta upphæddina til høv- uðskonto Strandfaraskip Landsins (Landsfyrirtøka), og hækka játtanina til Oyggeleiðir við 350.000 kr. soleiðis, at »Smyril« ger tveir túrar meira um vikuna á Suðuroyarfarleið- ini, har annar verður sigldur á Vág, sigur Hendrik Old.

Uppskotið var til 1. við- gerð tann 30. oktober 1998, og varð málið beint í fíggi- arnevndina, sum tann 26. november 1998 legði fram sítt áliti. Nevndin hevur undir viðgerðini havt fund við Finnþaga Arge, lands- stýrismann, og hevur hon býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Jørgen Nicla- sen, Jógván Durhuus, Heini O. Heinesen, Sámál Petur í Grund og Lisbeth L. Peters- en) visir á, at lands- stýrismáðurin hevur upplýst, at »Smyril« í komandi ferðætlan ferð at økja um túratálið til Suðuroyar.

Bíða eftir kanning

Meirilutin visir eisini á, at landsstýrismáðurin hevur

upplýst, at kanningarnar verða gjørdar í samband við at dagføra Suðuroyar- farleiðina, og heldur meirilutin at bíða eiga at vera eftir hesum kanningarúrslitum, áðrenn stóða verður tikið til at broyta verandi Suðuroy- arsigling.

Meirilutin ívast í, um tað er rætt at taka pening frá útoyggjunum til eyka- túrar til Suðuroyar seint í árinum, heldur enn at gera eina heildarloysn fyr farleiðina. Fyrliggj- andi uppskot kemur at forða fyr eini heildar- loysn, sigur meirilutin og setir tí einki uppskot fram.

Minnilutin (Vilhelm Johannesen og Flemm- ing Mikkelsen) tekur undir við málinum og mælir lögtinginum til at samtykkja fyriliggjandi uppskot.

Uppskotið fall við 1. viðgerð í lögtinginum tís- dagin.

Framhaldandi kanningar av ferðingarmynstrinum hjá sildini

Tann 7. oktober 1998 varð semja gjørd millum strand- alondini Føroyar, Ísland, Noreg, Russland og ES um eina skipan um fyrisiting av várgýtandi norðhavssild- ini fyr 1999. Partarnir samdust um at avmarka teirra veiði úr sildastovninum í 1999 til í mesta lagi 1.300.000 tons. Uttanlandsnevndin tekur undir við uppskotinum

ÓLAVUR Í BEITI

Í viðmerkingunum til upp- skoti, sum Finnþaga Arge legði fram vegna lögmann, verður m.a. sagt, at norð- havssildin er vaksin og tykist at taka upp sítt vanliga ferðingarmynstur. Fyr 1996 komu tey 4 strandalondini Ísland, Fø- royar, Noreg og Russland ásamt um eina heildar- veiðu, men ES ásetti sær sjálvum eina sildakvotu.

– Í desember 1996 varð ein 5-landa avtala gjørd millum strandalondini Fø- royar, Ísland, Noreg, Russ- land og ES um fyrisiting av fiskiskapinum í 1997.

Hesi somu lond gjørdur í oktober 1997 avtalu um fyrisiting av fiskiskapinum í 1998.

– Avtalan frá 7. oktober 1998 ásetir fyriskapinir um fiskiskapin eftir norðhavs- sild í 1999. Semja var um somu heildarveiðu sum fyr 1998 við somu sínámillum avtalu sum í 1998, verður sagt í viðmerkingunum.

Ferðingarmynstrið kannað

Upplýst verður eisini í við- merkingunum, at í 1998 er ferðingarmynstrið hjá stovninum kannað, og í hes- um ári kom sildin eisini í íslendskan sjógv. ICES

hevur givið tilmæli um, hvussu nógv kann veiðast burtur úr stovninum, ið byggir á fyrvarnismeg- inregluna (Precautionary Approach). Avtalan trygg- ar, at fiskiskapurin í 1999 verður á leið á hædd við kvotuna, sum ICES hevur mælt til, ikki skal fara upp.

– Henda avtala verður mett at vera góð fyr stovn- in, tí hon m.a. tryggjar, at fiskiskapurin fer fram undir eftirliti og skyn- samari stovnsrøkt.

– Avtalan ásetir ikki enda- luga býtið av rættindinum til norðhavssildina millum strandalondini, men part- arnir eru samdir um fram-

haldandi at kanna ferð- ingarmynstrið hjá sildini, og at nýta ferðingarmynstrið sum ein part í ásetingini av býtinum millum lond- ini. ST-avtalan um ferðandi fiskastovnar verður eisini nýtt sum grundarlag fyr umsitingini av stovninum, verður sagt í viðmerkingun- um.

Veidistæðið

Partarnir samdust um at halda fram við arbeidinum at finna eina umsitingar- ætlan fyr norðhavssildina yvir eitt longri ella miðal tíðarskeið við búskaparlig- um og øðrum avleiðingum í mun til tilráðingarnar hjá ICES. Frágreiðing skal vera liðug í seinasta lagi 15. september 1999.

Í samband við ásetta MLV'íð fyr 1999 samdust partarnir um at taka hóska- andi stig í framtíðini til tess at tryggja, at veiðistæðið tey komandi árin verður sett í mun til eina heildarætlan

fyr stovnin, og at veiði- stæðið, um neyðugt, verður minkað í mun til verandi heildarveiðu.

Partarnir samdust um sum grundarlag at áseta MLV (mest loyvuð veið- una) fyr norska várgýtandi sildastovnin (atlanto-skand- isku sildina), hereftir nevnt sild, til 1.302.000 tons í 1999.

1.3 mió. tons

Havandi hetta í huga sam- dust partarnir um at avmarka teirra veiði úr sildastovn- inum í 1999 til í mesta lagi 1.300.000 tons við hesum kvotum: E S 109.000 tons, Føroyar og Ísland 273.000 tons, Noreg 741.000 tons og Russland 177.000 tons.

Partarnir samdust um at »Arbeidsbólkurin at meta um hóskaandi ætlanir fyr gagnnýtslu av stovninum fyr eitt miðal og longri tíð- arskeið« skuldi koma sam- an aftur fyr at taka hædd fyr búskaparligum og øðr-

um avleiðingum av tilráð- ingunum hjá ICES. Frá- greiðingin hjá arbeidsbólk- inum skal vera liðug innan 15. september 1999. Niður- støðan hjá ICES til fyri- spurningin í punkt 4 skal havast í huga fyr at nýta ætlanir yvir eitt miðal og longri tíðarskeið í samráð- ingunum um fyrisiting av stovninum.

Skipan

Eftir 1. viðgerð 17. nov- ember varð málið beint í uttanlandsnevndina, sum tann 26. november legði fram áliti, men nevndin tekur undir við at samtykkja upp- skotið, men nevndin heldur, at landsstýrið átti at lagt fram aftur fyr tingið sátt- málan um eina skipan um fyrisiting av várgýtandi norðhavssildini fyr 1998, sum landsstýrið legði fram í vár, men sum fall burtur or- sakað av lögtingsvalinum.